

Universitätsbibliothek Wuppertal

**Xenophontis, Philosophi Et Imperatoris Clarissimi, Qvae
Exstant Opera**

Xenophon

Francofurti, 1596

Chionis de conservato a Xenophonte Byzantio

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-331](#)

XENOPHONTEA.

Τῷ έξην ἐτῇ ἐτελθῆσον ὁ βασιλές Αρ-
ταξέρξης ὁ Μικραν., βασιλέως ἀντεύ-
μ. ὃν Ωχρος διεδέξατο.

Ἐτῇ τῷ γ' τῷ βασιλέως Ωχρο, καὶ τε πάρ-
τῳ μὲν Μαντικῶν μάχῃ, τεθέω δὲ τὸ
ρεῖ οὐλυμπιάδος, ἐτελθῆσον ὁ Ξενοφάνης
Κορίθῳ, Βεβειωκώς ψαρό τὰ στενήντα ἔτη.
ἔγαντες διατὴ πελθετάμα τὸ πολλῷ τεθ-
τανταχρόνα.

¹⁰⁰⁹
A Anno sequenti finiit vitam rex Persarum.
Artaxerxes Memor, quum annis XL regnasset.
Successorem Ochum habuit.

Anno IIII regis Persarum Ochi, et quarto
post pugnam Mantinicam, olympiadis centesi-
ma quintæ primo, mortuus est Corinthi Xenophon.
Eliac. I. p. 152.
nophon, quum annis amplius X C vixisset. Ita-
f. 2153. pr-
que postrema non longo ante obitum tempore
conscriptus.

^{† ante Christum natum 361.}

XIΩΝΟΣ, ΩΣ ΕΣΩΘΗ ΤΟ ΒΥΖΑΝ- ΤΙΟΝ ΥΠΟ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ.

CHIONIS, DE CONSERVATO A XENOPHONTE BYZANTIO.

XIΩΝ ΜΑΤΡΙΔΙ

ὑπαγόνη.

ΟΛΑΗΝ χάριν οἱ β-
δα τοῖς θηροῦσιν ἡμᾶς
αἰέμοις, καὶ τὸ Βυζαν-
τίῳ θέρετον Βισαριμέ-
νοις. καὶ τοῖς διαφέτοντο
χρόνοις αἵτεις ἐτέλε-
πον. ἀλλὰ γένδια πολεμάσαις καὶ χρονι-
τέρεσι μονῆς ἐφάπι Ξενοφῶν, ὁ Σωκράτης
γνώμος. Καὶ γένδιον Ξενοφῶν εἰς τὸν ἐπ' Αρ-
ταξέρξην στρατιωτικὸν ἐλλήνων, Κύρῳ
δὲ συμμάχου ὅστι. καὶ διὰ πολὺ τεθῆται πε-
νος τὸν στρατηγῶν ἦν, τοσοῦτον πολυτελεῖσθαι
νῶν ὅ, πιμὴ στρατιώτων ἐχειν, ἢ τοῦ εἰς ὃν
τὸν Κύρῳ πιμίων. ὡς δε Κύρος τε αἴπειται
νεν τῷ τεθῆται μάχῃ, καὶ οἱ στρατηγοὶ τὸν
ἐλλήνων στρατιωτῶν ιθέτες αἴπειται. Σησαν
ταῖς κεφαλαῖς, ἥρετη στρατηγοὶ αἰδρεῖας τε ἐ-
νεκε, καὶ τῆς αἵλιος σοφίας, δοκῶν δρέσα αὐ-
τοῖς τεθῆται μάχῃ τοῖς ἐλληνοῖς. καὶ
σοὶ ἐψήσουν αἵλιοι τῆς ἐλπίδος, ἀλλὰ δηλ
μέσοις πολεμίας γῆς, ὀλίγην στρατοῦ ἄγων
πολεμώσατο, ἐπίστησιμέρεσι τοῖς βασιλέως
στρατηγοῖς περιστρατοπεδίοις. θαυμαστὰ
μὲν δια τὴν ταῦτα πολὺ δὲ τότεν θαυμαστώ-
τερον τε καὶ μεῖζον, ὅτῳ αὐτὸς ἐγένετο νῦν ἐθεασόμενος. πεπονημένοις γοις ἔλληνες πολυχρονίᾳ ταῖς γαλε-
πῇ στρατείᾳ, καὶ μικρὸν ἄλλο δύρημόν οι τὸν κυριδιώναν ἀθλον, πλὴν τῆς στρατείας, δεξαμενόν αἵλιο-

*CHIO MATRIDI

S. D.

AGNAM ventis gratiam ha-
beo, qui nos detinuerunt, ac vi-
quadam Byzantij commorari
coegerunt. Evidem initio suc-
censibam eis, quum valde pro-
perarem: sed ob Xenophōtem,
Socratis familiarem, operæpre-
tium erat istic etiam diutius harrere. Nam is Xe-
nophon unus ex iis Græcis est, qui expeditionem
aduersus Artaxerxen suscepserunt, societate beili-
cum Cyro inita. Et erat initio quemdam apud
ducem, nec curiose quidquam agebat, nisi quod
deceret militem: adeoque unus erat ex eorum
numero, quos Cyrus habebat in pretio. Ve-
rum postea, quam primo pælio Cyrus occu-
buit, & violatis induitiis, Græcorum imperato-
ribus abscissa fuere capita: quum ob fortitudi-
nem, tum sapientiam, qua ceteroqui valebat, im-
perator creatus est; quod existimaretur egregie
saluti Græcorum consulturus. Atq; hæc spes eos
haudquaquam fefellit. Nam per medios hostes
exiguas, quas ducebat, copias incolumes serua-
uit; quum quidem diebus singulis castra non pro-
cul a ducibus regiis haberet. Sunt hæc quidem
admiratione digna, sed illud multo admirabi-
lius & maius, cuius ipse nunc spectator fui. Nam
Græci diuturnæ ac difficilis militiæ laboribus cō-
fecti, quum nullum pro aditis periculis pæmi-
um retulissent, pæter corporum incolumitatem:

* Is Clearchum, Heraclæ Pontice tyrannum interfecit.

πεπονημένοις γοις ἔλληνες πολυχρονίᾳ ταῖς γαλε-

πῇ στρατείᾳ,

καὶ μικρὸν ἄλλο δύρημόν οι τὸν κυριδιώναν ἀθλον,

πλὴν τῆς στρατείας, δεξαμενόν αἵλιο-

;

¶ Byzantii præ formidine admissi, urbem populi statuerunt; eoque factum, ut magna Byzantium turbæ subito exorirentur. Quumque iam milites externi arma caperent, ac tubicen classicum caneret: equidem scuto hastaque correpta currebam ad muros, quo loco iuuenum quemdam globum coisse videbam. Verum mœnia præsidio munire nullam ad rem proderat, quod iam urbē hostes occupassent. Nihilominus existimabamus defensionem nobis faciliorē fore, si loci commoditate superiores essemus; aut saltim perituros nos aliquanto tardius. Interim quum magna inter Graecos essent turbæ, cernebamus hominem cæsarie prolixa, pulchro ac miti aspectu, per medios incidentē milites, ac singulorū impetus reprimenterem: qui quidem erat is, de quo loquor, Xenophon. Quum vero illi eum ex aduerso cohortarentur, ut vnum multis pareret, ac tandem aliquando ærumnosq; difficiliq; tempestati finem imponeret: Pedem igitur referte, ac de re consultate. Non enim metuendum est, ne res in potestate nostra sita, dum cōsultabimus, nobis elabatur. Vbi, quo minus in hoc ei parerent, verecundia præpediebantur: stans eorum in medio Xenophon, admirabilem orationem habuit, quemadmodum finis ipse declarauit. Nam a nobis exaudiiri ea clare non poterat. Enimuero cernebamus eos, qui paullo ante urbem diripere decreuerant, modeste commeatum in foro, non aliter ac reliquorum Byzantiorum quemlibet emere: neque iam amplius vlla ex parte iniustū illum rapacemque Martem spirare. Atq; hoc spectaculum, animi Xenophontis indicium erat; quantū ille tum prudentia, tum orationis vi, valeret. Evidem ferre non poteram, vt is vir nō compellatus me præteriret; præsertim quum eodem me, quo Byzantios, beneficio adfecisset. Nam & ipse vnum ex iis eram, quem ventis ibi detentum spoliari cōtigis- set. Itaq; cognoscendum ei me præbui. Tum ille amicitiae, quæ tibi cum Socrate fuisset, reminisci; meq; ad philosophandum cohortari, ac de rebus etiam aliis nō profecto militariter, sed humaniter admodum mecum colloqui. Nunc copias in Thraciam ducit. Nam Thracum rex Seuthes, qui bellum aduersus finitimos quosdam gerit, arcessiuit eos; seq; stipendium Graecis & amplum & integrum numeraturum recepit. Parent in hoc illi, quod dimitti nolint inopes, sed laboribus suis aliquid comparare, donec adhuc coniunctæ sunt ipsorum copiæ. Ceterū scito me iam multo lubentius Athenas ad philosophandum nauigaturum. Nam meministi, quoties me ad philosophiā impelleres, & admirabilia quædam commemorares de iis, qui vllam in eius partem incubuissent; μότερ ἐσανθίας πλανσάδη φιλοσοφίαν. μάς δὲ φιλοσοφίαν, καὶ θαυμαῖς μεξιώτεροι τῷ

τάλλα μὴ εἶχε πεφύμηνον, οὐκέτι δὲ καὶ πολὺν φοβούμηνον. ἐδόκει γάρ μοι τὰ μὴ λειπάντας απουδαγότεροes ποιεῖν σὸν ἐφάγαντο. καὶ γάρ δὲ σῶφρον καὶ δίκαιον τὸν ἀλλοθέν σχένεσθαι τὸν αἰδερόποτες ή φιλοσοφίας ὑμίν, δὲ ταχακτικὸν καὶ σφοδρὸν διαλύειν τῆς ψυχῆς, καὶ μαλάζαντα διπλασιογνοῦντας αἴσια, ταχακτικά, ὡς μοι ἔλεγες, ἐκάμια φιλοσόφων. δεινὸν δὲν μοι κατεφάνετο, εἰ φιλοσοφίας τάλλα μὴ ἀμείνων ἔσσομεν, θαρρά-
λεός δὲ οὐκέπι, οὔτε τραπιώτης εἰδούσαμον, οὔτε σφιδός, εἰ δέοις δὲλλα μεθίστω πολὺ τελετα, ὡςδή διπλάσιον τοῦ ἐπωδῆ πολυτός ἔργου λαμπροτέρου καλητεροῦ φιλοσοφία. ηγόνοις δὲ σέρα, διπλασιούσας εἰσὶν ἀμείνους οἱ φιλοσοφίσαντες. καὶ μόλις γε αὐτὸν θέλει Ξενοφῶντος ἔμαχον, οὐκέπι διδέξῃ μοι τοῦτον, διλέπει πολυτός ὃν ἐφαίνεται, οποῖος δέτι. μάλιστα γάρ δὲ μεταχών τῷ Σωκράτεις λόγου, διρκεῖ τραϊδύματα καὶ πόλεις σώζειν, καὶ τούτους αὐτὸν ἐποίησε φιλοσοφία αὐτῷ τεχνῇ τοῖς φιλοιστούσιοτεροῦ. ήσυχα μὴ δὲν ποιητικωτέροις πάχα δίδασκοντας. ήδη μὲν τοι καὶ πολεμεῖσθαι καλῶς εἴκεστα, οὐ καλῶς ἡρεμεῖ δυνάμηνος. ἐπειδὴ μείζων αἱ εἰν τῷ πολεμοῦτος, οὐ πλεονεξίαν, τοὺς διπλασιούσας, καὶ τάλλα πάτη γέρενος, ὃν καὶ οἱ νικῶντες τὸν πολεμίους ήτανται. καὶ γὰρ δὲν ἐλπίζω φιλοσοφίας, πάτετε ἀλλα κρέπιδων ἔσσοδαι, καὶ τούτον ήπιον αἰδρόσος, διλέπει τρασός. Τελετα μὴ δὲν οὐ τῷ ικανούμονον, διλάτα καὶ τῷ πολὺ πολὺ τράπα. ηγόνοις δέ με ήδη πολέστη πλεύσασθαι. καὶ γάρ δὴ γέγονε καὶ τῷ μετέρου αἰσιώτερο.

A in aliis me facile tibi ad sensum fuisse, tantū hoc vehementer veritum esse. Arbitrabar enim augeri virtutem alias in hominibus a philosophia, quæcumq; tamdem illi susciperent. Quippe modestiam & iusticiā non aliunde, quam ex philosophia, haurire homines existimabam: verum agendi vim, ac imperium animi, remissiorem reddi, ac ad tranquillitatem quamdam emolliri. Nam philosophorū admirabiles laudes in tranquillitate mihi confistere dicebas, & in eo, quod nullis negotiis impliciti essent. Itaq; grauiter mihi ferendum videbatur, si philosophia percepta, ceteris in rebus melior euaderem; at neq; magnanimus, neq; miles amplius esse possem, nec (si res ita posceret) præclarari alicuius facti auctor. Immo quod valedicendum mihi esset his omnibus, delenito a philosophia; quæ incantationis instat mihi omnis insignis facinoris obliuionē induceret. Nimirū ignorabam eos, qui exculti essent a philosophia, etiam ad fortitudinem melius esse comparatos. Atque hoc vix a Xenophōte didici, nō quod ea de re mecum sermonem habuerit: sed quod talē se declarauerit, qualis est. Nam quum Socratem diligentissime audierit, tamen & exercitus, & virbes seruare potest: nulla re factus a philosophia minus ad commodandum sibi & amicis idoneus. Quamobrem vita quieta, est illa quidem magis ad parandam felicitatem efficax; ita tamē, ut præclare faciat is omnia, qui vitam cole re quietam possit. Etenim maiorem illum esse necesse est, qui avariciam & cupiditatem, morbosque ceteros vincit, quam qui bellicis rebus occupatur: quum iis etiam dilli succumbant, qui victoria de hostibus potiuntur. Itaq; percepta philosophia, sperro me quum ad alias res meliorem fore, tuum nihil minus fortē, utut minus audax ero. Verum satis hac de re, superq; dictum. Scito autem meiam ad nauigationem accingi, quod & venti magis secundi sint: